

Ik heb met interesse kennisgenomen van de vragen van de leden van de fracties van de PvdA, de SP, de PVV, het CDA en de ChristenUnie over de brief van 20 december 2013 'Btw, integratieheffing omroepen'.¹ Bij de beantwoording van de vragen zijn de antwoorden geclusterd op onderwerp. Ik vraag uw begrip voor de verlate toezending van de antwoorden, dit hangt samen met de inmiddels gevonden oplossing. Hierna wordt daar eerst op ingegaan, vervolgens wordt een toelichting gegeven op de werking van de integratielevering en de printprijsregeling en ten slotte worden de overige vragen beantwoord.

Effecten

De leden van de fractie van het CDA vragen of het klopt dat het effect van het afschaffen van de integratielevering voor omroepen niet beoogd en niet begroot is. Bij de intrekking van de integratielevering was het effect voor omroepen, als gevolg van de samenloop van de integratielevering en de printprijsregeling niet in beeld en zijn de budgettaire gevolgen derhalve niet meegenomen. Bij wijze van overgangsrecht is voor het jaar 2014 een oplossing binnen de fiscaliteit met de omroepen getroffen waarbij de omroepen voor het jaar 2014 voor de btw materieel hetzelfde worden behandeld als in 2013. De leden van de fracties van de PvdA, de PVV en de ChristenUnie hebben vragen gesteld over de duur en de reden van de overgangsregeling. Daarnaast vragen de leden van de fractie van de PvdA naar de mogelijkheid van een meer permanente oplossing binnen het kader van de fiscaliteit, de leden van de fractie van de ChristenUnie stellen hierover ook een vraag. De keuze voor een jaar bood de omroepen de mogelijkheid zich in te stellen op de gewijzigde fiscale omgeving zonder dat dit gevolgen had voor de reeds geplande programmering. Het is gebruikelijk maar ook passend binnen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, specifiek het rechtszekerheidsbeginsel, om bij wijziging van begunstigend beleid een redelijke overgangstermijn te geven om rekening te houden met reeds aangegane verplichtingen. In het indirecte effect van de afschaffing van de integratielevering op de btw positie van de omroepen is daarom aanleiding gezien tot een overgangsregeling binnen de fiscaliteit die materieel de positie van de omroepen gelijk laat gedurende dit lopende jaar. Besloten is om vanaf 2015 de rijksbijdrage voor de omroepen met € 95 miljoen te verhogen, daarmee is de vraag naar een permanente oplossing binnen het kader van de fiscaliteit niet langer aan de orde. Er ligt geen verband met de bezuinigingen op de omroepen, zoals gevraagd door de leden van de fractie van het CDA. De leden van de fractie van de PVV vragen voorts of ook voor andere sectoren een overgangsregeling wordt getroffen. Ondernemers die eveneens in een aan de omroepen vergelijkbare negatieve btw positie verkeren door de samenloop van de afschaffing van de integratielevering met de printprijsregeling worden fiscaal op dezelfde wijze behandeld. Na het verloop van het overgangsrecht, vanaf 2015, geldt dat het btw-voordeel definitief komt te vervallen.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen naar de relatie tussen de afschaffing van de integratielevering met het voornemen om de printprijsregeling per 1 januari 2015 af te schaffen. Tevens vragen zij naar mijn bereidheid dit te heroverwegen. Heroverweging van het afschaffen van de printprijsregeling is niet aan de orde. Er is geen fiscale rechtvaardiging om voor deze producten

¹ Kamerstukken II 2013/14, 33 752, nr. 77.

een lagere maatstaf van heffing te hanteren dan de algemeen geldende. Daarnaast geldt dat het laten voortbestaan van de printprijsregeling ná intrekking van de integratielevering een ongewenst neveneffect zou kunnen hebben. Na afschaffing van de integratielevering zouden omroepen louter door het bestaan van de printprijsregeling uit btw-kostenoverwegingen in een situatie gemanoeuvreerd kunnen worden om producties voortaan van derden te betrekken in plaats van zélf te maken (het recht op vooraf trek bij de producenten gecombineerd met de alsdan zeer lage maatstaf van heffing zou omroepen daartoe kunnen dwingen). Het cijfervoorbeeld hierna illustreert dit.

Zelfvervaardiging			
Aankopen/inhuren materiaal	106.000	+ daarover in rekening gekregen btw	22.260 btw
Eigen personeelskosten	<u>30.000</u> +	hierop rust geen btw	<u>- btw</u>
Totale netto kostprijs	136.000	Totale niet aftrekbare btw	22.260 btw
Totale niet aftrekbare btw	<u>22.260</u> +	←	
Totale bruto kostprijs	158.260		
Aankoop met printprijsregeling			
aankoop serie kostprijs	136.000		
winst producent (stel 10.000)	10.000		
Btw over de printprijs van 2.000 =	<u>420</u>	(toelichting op dit bedrag, zie hierna)	
Totale brutoprijs	146.420		
Afhankelijk van de winstopslag van de producent zal bij het voortbestaan van de printprijsregeling aankoop via derden goedkoper zijn doordat de aftrek van voorbelasting bij de omroep ontbreekt.			
Aankoop zonder printprijsregeling			
aankoop serie kostprijs	136.000		
winst producent (stel 10.000)	10.000		
Btw over (136.000+10.000)=	<u>30.660</u>		
Totale brutoprijs	176.660		

De werking van de integratielevering

De leden van de fracties van de PvdA, de PVV, het CDA en de ChristenUnie hebben diverse vragen gesteld over de werking van de integratielevering, de werking van de printprijsregeling en de samenloop tussen beide regelingen. De integratielevering was tot 1 januari 2014 vormgegeven in artikel 3, derde lid, onderdeel b, van de Wet op de omzetbelasting 1968 (Wet OB 1968). Die levering vond plaats op het moment dat een ondernemer een zelfvervaardigd goed in gebruik nam voor (al dan niet deels) van btw vrijgestelde prestaties. Deze levering werd belast met btw over de daarvoor specifiek bepaalde maatstaf, zijnde de aankoopprijs van soortgelijke goederen of de kostprijs van het vervaardigde goed (artikel 8, lid 3, van de Wet OB 1968). Omdat de zelfvervaardiging van het goed een belaste levering was, kreeg die ondernemer recht op aftrek van de btw die aan hem in rekening was gebracht over de kosten van de vervaardiging van het goed (inclusief de grond waarop een pand gebouwd/vervaardigd wordt). Cijfermatig geeft dit het volgende beeld:

Aankopen/inhuren materiaal	106.000	+ daarover in rekening gekregen btw	22.260 btw
Eigen personeelskosten	<u>30.000</u>	hierop rust geen btw	<u>- btw</u>
Totale netto kostprijs	136.000	Totale voorbelasting	22.260 btw
Btw 21% over de netto kostprijs 136.000 = 28.560			
Af: voorbelasting	<u>22.260</u>		
per saldo aanvullend te betalen	6.300	ten gevolge van de integratielevering	

De € 6.300 uit bovenstaand cijfervoorbeeld is de btw die door de integratielevering alsnog wordt geheven over die elementen in de kostprijs waarop nog geen btw is betaald door de ondernemer. In casu 21% over € 30.000 aan eigen personeelskosten. Hiermee wordt bereikt dat op het zelf vervaardigde goed nu volledig btw drukt, zijnde € 28.560. Deze btw is vervolgens niet aftrekbaar omdat de ondernemer het (vervaardigde) goed voor vrijgestelde prestaties gebruikt. Dit zorgt voor een gelijke behandeling ten opzichte van de situatie dat de ondernemer het goed kant en klaar bij een derde zou hebben ingekocht. De dan bij aankoop van een soortgelijk goed betaalde btw zou de ondernemer ook niet in aftrek kunnen brengen.

De werking van de printprijsregeling

De zogenoemde printprijsregeling volgt uit een beleidsbesluit² waarin een speciale regeling is opgenomen voor de bepaling van de maatstaf van heffing waarover de btw wordt berekend ingeval van de levering en invoer van een film/videoband. De printprijs (= maatstaf van heffing) bedraagt € 5 (exclusief omzetbelasting) per uitzendminuut (bij live-uitzendingen van de omroepen) of € 0,34 per meter film of videoband.

De printprijsregeling geldt voor film- en videoproducenten en voor alle ondernemers, waaronder omroepen, die voldoen aan de voorwaarden van de goedkeuring.

Voor de toepassing van de printprijsregeling zijn onder meer als voorwaarden gesteld dat:

- de film/videoproduktie (nagenoeg) uitsluitend moet zijn bestemd voor gebruik door de opdrachtgever (§ 2.1.a van de printprijsregeling);
- de opdrachtgever voor de nationale markt de exclusieve (d.w.z. de eerste) uitzend- of gebruiksrechten krijgt (§ 2.1.b van de printprijsregeling).

In de printprijsregeling is ook goedgekeurd dat bij ingebruikname van een zelfvervaardigde film/videoband de integratielevering kan worden toegepast met toepassing van de printprijs. Met name dit aspect zorgt voor de speciale positie van die ondernemers die zelfvervaardigde films/videobanden gebruiken voor hun van btw vrijgestelde prestaties. Dit betreft de niet-commerciële activiteiten van openbare radio- en televisieorganisaties, maar ook andere ondernemers die zelf films maken ten behoeve van hun vrijgestelde prestaties vallen onder deze doelgroep. In de beantwoording van de vragen wordt hierna korthedshalve steeds verwezen naar de publieke, regionale en lokale omroepen, conform de vraagstelling, en niet naar andere ondernemers die daar gebruik van kunnen maken.

² Beleidsbesluit van de Staatssecretaris van Financiën van 5 november 2001, nr. CPP2001/2178M.

Samenloop integratielevering en printprijsregeling

De inbedding van de toepassing van de printprijs op de integratielevering in de goedkeuring betekent voor het cijfervoorbeeld hiérvóór dat de btw niet over de kostprijs wordt berekend, maar over de veel lagere printprijs. In een cijfervoorbeeld geeft dit het volgende resultaat:

Btw 21% over de printprijs van 2.000 ³ (in plaats van de kostprijs 136.000) =	420
Af: voorbelasting (over kostprijs 136.000)	<u>22.260</u>
Per saldo te ontvangen btw door de ondernemer	21.840

Uit dit cijfervoorbeeld blijkt dat door de goedgekeurde lagere maatstaf van heffing (de printprijs) en het aan de integratielevering gekoppelde recht op aftrek, per saldo een teruggaafpositie ontstaat bij de ingebruikname van zelf vervaardigde films/videobanden.

Op de film drukt nu uiteindelijk in het cijfervoorbeeld € 420 aan btw, die vervolgens niet in aftrek kan komen omdat de film voor vrijgestelde activiteiten wordt gebruikt (uitzending op tv). Zou de omroep de film hebben aangekocht van een ondernemer, dan zou op grond van de printprijsregeling ook € 420 aan btw over de lagere printprijs in rekening mogen worden gebracht. In die zin werkt de integratielevering tegen de printprijs hier dus niet verstorend in de markt van producenten van films, omdat in beide gevallen de maatstaf van heffing hetzelfde is.

Met het wegvallen van de belaste integratielevering vervalt enerzijds de heffing, maar anderzijds ook het daaraan gekoppelde recht op aftrek van de voorbelasting met betrekking tot het zelfvervaardigde goed. Dit geldt overigens voor alle ondernemers die vóór 2014 een integratielevering verrichtten. Voor de omroepen in kwestie resulteert dit in het wegvallen van een per saldo te vorderen bedrag aan btw op zelfvervaardigde films/videobanden met eigen producties. Dit betekent in het cijfervoorbeeld dat de heffing van € 420 vervalt, maar ook de aftrek van de daaraan toe te rekenen voorbelasting van € 22.260.

De extra btw kosten die de omroepen voor eigen producties moeten maken worden dus niet louter veroorzaakt door de afschaffing van de integratielevering als zodanig, maar door de samenhang van die levering met de printprijsregeling. De extra btw kosten die enkel samenhangen met de intrekking van de printprijsregeling per 1 januari 2015 zien op de van derden ingekochte producties, waarvoor de lage printprijs als maatstaf van heffing met ingang van 1 januari 2015 komt te vervallen.

De leden van de fracties van de SP, de PVV en het CDA vragen naar het nadeel voor de omroepen van het afschaffen van de integratielevering en de printprijsregeling. De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen naar de budgettaire gevolgen van de overgangsregeling. Op dit punt kan ik u informeren dat de landelijke, regionale en lokale omroepen zouden worden geconfronteerd met een kostentoe name van naar verwachting circa € 95 miljoen.

³ Bij een serie van 6 afleveringen van iets meer dan een uur is de printprijs ((6x60minuten) + 40 minuten=400 minuten) x €5 = €2.000. Verschuldigde btw is dan 21% van 2.000 = € 420.

Staatssteun

De leden van de fractie van de PvdA merken op dat de aan de overgangsregeling ten grondslag liggende printprijsregeling al eerder onderwerp van discussie is geweest door de Europese Commissie, die eerder oordeelde dat de regeling alleen kon worden toegestaan als aan strikte voorwaarden werd voldaan rond de verslaglegging⁴. De leden van de PvdA-fractie verwijzen naar een beschikking van de Europese Commissie betreffende de door Nederland ten uitvoer gelegde ad-hoc financiering van de Nederlandse publieke omroep. De printprijsregeling maakte geen onderdeel uit van de door de Commissie beoordeelde maatregelen, zoals de ad-hoc financiering (betalingen op basis van de artikelen 106a en 170c Mediawet).

De leden van de fractie van de PVV vragen naar een gemotiveerd oordeel op de vraag van deze leden of de overgangsmaatregel is aan te merken als ongeoorloofde staatssteun. De Europese Commissie bepaalt of een maatregel aan te merken is als staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1, Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU) en of de maatregel aan te merken is als geoorloofde of ongeoorloofde staatssteun. Het oordeel of de overgangsmaatregel aan te merken is als ongeoorloofde staatssteun is derhalve aan de Europese Commissie. De Europese Commissie heeft de publieke omroep eerder aangemerkt als een dienst van algemeen economisch belang (DAEB). Hiervoor geldt dat de staatssteun niet meer mag bedragen dan de nettokosten van de publieke opdracht, waarbij ook rekening wordt gehouden met andere inkomsten afkomstig van het vervullen van de publieke taak. De Europese Commissie accepteert daarbij wel een beperkte reservevorming, bijvoorbeeld om schommelingen aan de inkomstenkant op te vangen. De reservevorming is in overleg met de Europese Commissie uitgewerkt in artikel 2.174 van de Mediawet 2008.

Overige vragen

De leden van de fractie van de PVV vragen of het doel van de integratielevering het ontmoedigen van het vervaardigen van goederen in eigen beheer was en of het niet zo was dat dit juist werd vormgegeven door over de loonkosten btw te heffen. De integratielevering had niet tot doel het zelf vervaardigen te ontmoedigen, maar een zelf vervaardigd goed te onderwerpen aan een gelijke btw-druk als zou drukken op het goed indien deze van een andere ondernemer zou zijn aangekocht. Dat doel werd inderdaad zo vormgegeven dat over de kostprijs - waaronder loonkosten van eigen personeel kunnen zijn begrepen - btw werd geheven.

De constatering van de leden van de fractie van de PVV dat dit bij de omroepen juist tot een jarenlange teruggaaf heeft geleid is juist. Dit wordt echter veroorzaakt door de lage printprijs waartegen de integratielevering door de goedkeuring mocht worden belast, welke veel lager is dan de werkelijke kostprijs. Dit doet echter niet af aan het feit dat daarmee het doel van de integratielevering ook hier werd bereikt. Immers, ook op de aankoop van een productie op film/videoband van een andere ondernemer zou de heffing van btw beperkt zijn gebleven tot de btw over de lagere printprijs.

⁴ Per besluit van 10 maart 2004 (Aid C 2/04 ex NN 170/03).

De leden van de fractie van de PvdA vragen naar het door de Nederlandse Publieke Omroep genoemde mogelijke bijeffect van investering als gevolg van de afschaffing van de integratielevering. Net als de afschaffing van de integratielevering voor de andere vrijgestelde sectoren een effect van investeringen kan hebben, kan dit zich ook bij de omroepen voordoen. Een omroep die met eigen personeel zoveel mogelijk eigen programma's maakt, zal zichzelf de btw besparen die anders door derden in rekening wordt gebracht voor het maken van die programma's. Bij de behandeling van het Belastingplan 2014⁵ is uitgebreid aandacht geschonken aan de mogelijkheid van het ontstaan van concurrentievervalsing door investering in combinatie met het afschaffen van de integratielevering. Dat omroepen door de afschaffing van de integratielevering meer dan vóór 2014 gaan investeren is mogelijk. Mocht dit het geval zijn en door een toename van investering een ernstige concurrentievervalsing met commerciële producenten ontstaan, dan is het mogelijk om weer een integratieheffing in te voeren voor het zelf vervaardigen van tv- en filmproducties.

⁵ Kamerstukken II 2013/2014, 33752, nummer 11, onder 3.10.